

Viešos konsultacijos

dėl Europos Centrinio Banko reglamento ir vadovo dėl Sąjungos teisės aktuose numatytų pasirenkamų išimčių taikymo projektų

Klausimai ir atsakymai

1 Koks yra reglamento ir vadovo tikslas? Ko jais siekiate?

Reglamentas ir vadovas parengti siekiant nustatyti bankų veiklą reglamentuojančiuose Europos Sąjungos teisės aktuose (KRR, KRD IV ir deleguotuosiuose aktuose) kompetentingoms institucijoms numatytų pasirenkamų išimčių bendrą taikymo visame Bendrame priežiūros mechanizme (BPM) tvarką. Nuo 2014 m. lapkričio mėn. ECB yra kompetentinga institucija, vykdanči svarbių kredito įstaigų priežiūrą Bendrame priežiūros mechanizme, todėl jis turi įgaliojimus spręsti, ar šias pasirenkamas išimtis taikyti ir kaip jas taikyti.

Parengti reglamentą ir vadovą buvo sumanyta siekiant suderinti priežiūros metodus ir sudaryti vienodas veiklos sąlygas visiems į BPM priežiūros spektrą patenkantiems subjektams, kad būtų išsaugotas finansinis stabilumas ir sustiprinta bankų sistemos integracija.

Kai pasirenkamos išimties BPM dalyvaujančiose šalyse taikomos nevienodai, išskyrus atvejus, kai tai daroma dėl šalims būdingos specifikos, gali didėti bankų sektoriaus susiskaidymas ir rizika jame. Šioms konsultacijoms pateiktu reglamentu ir vadovu siekiama įtvirtinti tinkamai suderintą ECB poziciją atsižvelgiant į Sąjungos teisinę sistemą.

2 Kaip derinamos įvairios nacionaliniu lygmeniu taikomos pasirenkamos išimties?

Dar iki 2014 m. lapkričio 4 d. kompetentingos institucijos nacionaliniu lygmeniu jau taikė daug įvairių prudencinio reguliavimo srities pasirenkamų išimčių. Rengdamas šį projektą ECB surinko duomenis apie tai, kaip pasirenkamos išimties taikytos nacionaliniu lygmeniu, taip pat rėmėsi geriausios tarptautinės praktikos pavyzdžiais ir atsižvelgė į tarptautinius standartus nustatančių institucijų pateiktą informaciją bei į visas šiuo klausimu vykstančias atitinkamų tarptautinių forumų diskusijas. Turėdamas šią informaciją ir remdamasis kokybine, kiekybine ir teisine analize, ECB suformulavo savo politikos poziciją ir pasirenkamas išimtis taikė naudodamasis atitinkamomis teisinėmis priemonėmis.

3 Per kiek laiko bus suderintas reglamente aptariamų pasirenkamų išimčių taikymas?

ECB sprendimus priimančiosios organai reglamentą turėtų patvirtinti ir jis turėtų būti paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* 2016 m. kovo mėnesį. Kai tik reglamentas įsigalios, jis bus pradėtas tiesiogiai taikyti svarbiems bankams; prasidės pasirenkamų išimčių taikymo derinimo procesas.

4 Kodėl konsultacijoms pateikėte du dokumentus? Kuo jie skiriasi?

Šioms konsultacijoms pateikti du skirtingi dokumentai. Pirmasis – reglamentas – yra privaloma taikyti Sąjungos teisinė priemonė. Šiame dokumente išdėstyti BPM dalyvaujančių svarbių bankų teisiniai įsipareigojimai, susiję su tinkamu bendrų pasirenkamų išimčių taikymu. Antrasis dokumentas – vadovas – yra ne teisiškai privaloma priemonė, o priežiūros grupėms skirtos gairės, padėsiančios joms įvertinti tam tikras pasirenkamas išimtis, dėl kurių taikymo reikia priimti sprendimą įvertinus kiekvieną konkretų atvejį.

5 Gal galite paaiškinti, ką reiškia bendros pasirenkamos išimtys ir pasirenkamos išimtys, taikomos kiekvieną atvejį įvertinus atskirai?

Šios išimtys skiriasi tuo, kaip jos taikomos praktikoje: pavyzdžiui, kai kalbama apie bendras išimtis, ECB gali priimti sprendimą, kuris bus taikomas visiems jo prižiūrimiems bankams ir jokie bankai nebus papildomai vertinami. Tarkime, ECB sprendimas, kuri iš šių dviejų alternatyvų bus taikoma – ar įsipareigojantysis asmuo bus laikomas neįvykdžiusiu įsipareigojimų, jei įsipareigojimus vėluoja vykdyti 90 dienų ar 180 dienų – bus bendras, nes bus taikomas visiems svarbiems bankams. O tai, kad išimtis taikoma kiekvieną atvejį įvertinus atskirai, reiškia, kad reikia išnagrinėti kiekvieno konkretaus banko atvejį (bankai paprastai pateikia prašymą jiems taikyti tam tikrą išimtį). Geras šio tipo pasirenkamų išimčių pavyzdys būtų reikalavimų netaikymas. Pavyzdžiui, sprendimas, ar atleisti banką nuo likvidumo reikalavimų, priklausys nuo jo likvidumo struktūros ir rizikos valdymo. Todėl kiekvieną tokį atvejį ECB turi įvertinti atskirai, kad nustatytų, ar konkrečiam bankui atleidimas nuo reikalavimų gali būti suteiktas.

6 Kiek iš viso pasirenkamų išimčių yra numatyta KRR, KR D IV ir deleguotajame teisės akte dėl padengimo likvidžiuoju turtu? Kiek jų aptariama ECB dokumentuose? Ir kiek – kiekviename dokumente atskirai?

Prudencinius reikalavimus nustatančiuose teisės aktuose pasirenkamos išimtys nėra paeiliui išvardytos ir oficialiai apibrėžtos. ECB jam pavestiems priežiūros uždaviniams vykdyti iš KRR ir KR D IV išrinko daugiau nei 150 pasirenkamų išimčių, įskaitant kelias pasirenkamas išimtis iš deleguotojo teisės akto dėl padengimo likvidžiuoju turtu. Daugiausia dėmesio ECB skyrė toms pasirenkamoms išimtims, kurios patenka į jo, kaip priežiūros institucijos pagal BPM, kompetencijos sritį. Šioms konsultacijoms pateiktuose dviejuose dokumentuose išdėstytos ECB pozicijos dėl 122 pasirenkamų išimčių, iš jų maždaug ketvirtadalis yra aptartos reglamente ir maždaug trys ketvirtadaliai – vadove.

7 Ar ketinate ateityje svarstyti kitas, į šiuos dokumentus neįtrauktas pasirenkamas išimtis? Per kiek laiko visiškai suderinsite taisykles euro zonoje?

Norint suformuluoti konkrečią poziciją, kai kurias pasirenkamas išimtis dar reikėtų nuodugniau panagrinėti. Dauguma jų – tai veiksmai, kurių galėtų imtis EBI ir Komisija. Be to, dėl kai kurių pasirenkamų išimčių ECB savo poziciją ir taikytinus kriterijus galės toliau tikslinti tik palaukęs ir įvertinęs įgytą patirtį. Abiejų šių tipų pasirenkamoms išimtims vadove skirtas atskiras skyrius. Naujas darbo su išimtimis etapas turėtų prasidėti 2016 metais. Tai priklausys ir nuo pokyčių reguliavimo srityje.

8 Ar atlikote siūlomų pakeitimų poveikio vertinimą?

Išanalizavus dabartinę teisės aktų reikalavimų įgyvendinimo nacionaliniu mastu būklę ir praktiką prieita prie išvados, kad įgyvendindami siūlomas naujas taisykles bankai neturėtų patirti didelių prudencinių ir veiklos išlaidų ir susidurti su kitais sunkumais. Tačiau kai kurių pasirenkamų išimčių taikymo poveikis gali būti nemažas. Todėl ECB, atlikęs kiekybinį poveikio vertinimą, nustatė atitinkamus pereinamuosius laikotarpius. Šis vertinimas pateiktas ir prie abiejų ECB dokumentų pridėdame aiškinamajame memorandume. Tikimasi, kad per viešas konsultacijas bus surinkta daugiau naudingos informacijos apie siūlomų naujų taisyklių poveikį pavieniams bankams.